

Tikje tegen de deur

Foto's • José Miguel Figueiredo /Arquitetura&Construção Nuno Martinho /Casas de Portugal Tekst • Ruud Verkade

Onlangs is Paula Dias, uitgever van Maison Revue, op vakantie geweest naar haar geboorteland Portugal. Tijdens een wandeling in het prachtige Castro Verde zag zij een opvallend huis. Aan de straatzijde was het een gewoon Portugees huis, geen opvallende gevel, maar een blik door de openstaande voordeur trok haar aandacht. Iets in haar zij dat dit huis van binnen wel eens een grote verrassing zou kunnen zijn. Een voorzichtig tikje tegen de voordeur en ze zag dat ze gelijk had. En ze had geluk want de ontwerper van dit “Penedo” huis, João Brandão, was toevallig aanwezig en een praatje was zo gemaakt.

“Ik heb dit “Penedo” huis ontworpen samen met mijn vrouw en zakenpartner Margarida Gomes. Ons architectenbureau João Brandão, Margarida Gomes, Arquitectos, Lda heb ik samen met mijn vrouw, architect Margarida Gomes, opgezet in 1998 en nu zijn we partners en managers van dit bedrijf” vertelt João op de vraag van Paula “Wie heeft dit mooie huis ontworpen?” Je hebt gekozen voor een combinatie van hout en steen. Kan je ons vertellen waarom? Is de volgende vraag van Paula. “In onze projecten gebruiken we altijd combinaties van hout, steen, glas en ijzer. Bij renovaties, zoals in dit geval, nemen steen en hout een leidende rol op zich, die mooi contrasteren met de witte muren en grote glazen ramen. Bovendien zorgen de warmte van het hout en de kou van het steen voor een mooie bijdrage in het evenwicht tussen de vormen en de ruimtes. Door in het huis gebruik te maken van de granieten steile wand, wat nog onderdeel uitmaakt van een ruïne, ontstaat er ook een mooi contrast. Het oude, originele, huis lijkt geboren te zijn vanuit het

interieur, natuurlijk gevormd, en het gebruik van steen in combinatie met het steen van de ruïne is een natuurlijke voortzetting, een compromis met de plaats waar dit nieuwe huis is opgetrokken. Al het steen wat uitgegraven is voor de ondergrondse garage is later weer gebruikt voor de renovatie van de ruïne en deels voor de stenen muren van het huis. Het hout wat we in het interieur hebben gebruikt is “Riga” en voor buiten hebben we “Massaranduba” hout gebruikt”, verklaart João. Hoe lang heeft de bouw van dit huis geduurd? “Uiteindelijk heeft de hele bouw zo’n 1,5 jaar geduurd”. Ook de tuin is vreselijk mooi, hebben jullie die ook zelf ontworpen, vraagt Paula. “Normaal gesproken nemen we in onze projecten ook altijd, als dat nodig is, een tuin architect mee. Maar in deze toch wel zeer speciale particuliere opdracht die geweldig complex was vanwege de overgang van het interieur naar het exterieur wilden we het ontwerp van de tuin ook graag zelf doen” vult João aan. Kan je ons nog iets meer vertellen over dit bijzondere project.

Het project van herstellen, renoveren en her- en opbouwen van een oud huis naast de ruïne op de Sintra heuvel? vraagt Paula. "Dit project van herbouwen van Casa do Penedo betekende wel dat we ons eerst moesten verdiepen in de historie van het oorspronkelijke huis om zo ook het oorspronkelijk karakter te kunnen blijven bewaren. Met gebruik van natuurlijke materialen – steen, ijzer, hout – en het goed blijven bewaken van de voortgang met respect 'tussen oud en nieuw', licht João toe. Was het een grote uitdaging? vraagt Paula. "Op voorhand hadden we een goed beeld van de plaats, de omstandigheden en waar we op uit wilden komen. Alles op basis van de wensen van de komende bewoners maar wel moest alles aangepakt worden, de watervoorziening, de woning, de keuken kortom het hele huis. Het moest zo ontworpen en gemaakt worden dat men zonder ongemakken kan leven op dit kleine stukje rots. Ja, het was wel een betoverende uitdaging" glimlacht João. En het feit dat er tussen de rotsen ook nog eens een waterstroom is die goed hoorbaar is, dat moest ook overwonnen worden! "We hebben het project

opgedeeld in drie deelprojecten, te weten: deel A, het belangrijkste onderdeel, het huis zelf. De intentie was een huis te ontwerpen dat in perfecte harmonie opgebouwd moest worden met een goede aansluiting op het exterieur. Spelend met de rotswand en de resten van de ruïne. Dit hebben we goed kunnen oplossen door te werken met split-levels afgescheiden van de overige ruimtes. Tevens hebben we veel aandacht besteed aan het licht en de ventilatie. Deel B was de ruïne. Door de renovatie van de ruïne zou er een ruimte als tweede huis moeten ontstaan verbonden met het "eerste" huis door een brug over de waterstroom. Tijdens de werkzaamheden zijn de voorwaarden om dit tweede huis te realiseren goed meegenomen dus als de tijd daar is dan kan ook dat project afgerond worden". En in deel C was ondergebracht een barbecue ruimte, een vijver, een badkamer, opslagruimte, voorraadkamer en de garage voor vijf auto's. Op deze wijze, door het opdelen, konden we goed het overzicht op de voortgang behouden". Tot slot vraagt Paula aan João waar woon je zelf en heb je je

eigen huis ook ontworpen? "Ik heb mijn eigen huis niet ontworpen maar uiteraard heb ik wel een aantal aanpassingen gedaan in het huis. Maar ik ben wel van plan om de komende jaren ook mijn eigen huis zo'n grondige verbouwing te laten ondergaan. Zelf woon ik in Sintra, of beter gezegd in Nafarros, een klein dorp 5 kilometer van het historische centrum van Sintra. Sintra zelf is werkelijk een unieke plaats met een rijkdom aan architectuur en landschap wat de plaats de titel van Humanity Heritage/Cultural Landscaping door de UNESCO heeft opgeleverd. En Sintra heeft een vorm van microklimaat gelijk een eiland wat maakt dat het weer compleet kan afwijken van de omgeving, soms warmer in de winter en kouder in de zomer. Sintra is een plaats die je moet voelen, een magische stad vol van legendes en mysteries. Sintra heeft een groot aantal fabuleuze monumenten, overblijfselen van culturen die het gebied hebben overheerst. Voor een compleet beeld van waartoe João Brandão. Margarida Gomes, Arquitectos, Lda in staat is verwijst João ons naar de site www.jbmg-arquitectos.pt